

MARCH 2016

“หนีเสือ ปะจระเข้”

An Update on the Situation of
Rohingya Refugees in
Thailand, Malaysia, and Indonesia

FORTIFY RIGHTS and
BURMESE ROHINGYA ORGANIZATION UK

“หนีเสือปะจระเข้”

รายงานสรุปสถานการณ์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจากพม่าในประเทศไทย
มาเลเซียและอินโดนีเซีย

สารบัญ

สาระสำคัญ.....	3
ระเบียบวิธี.....	6
ประเทศไทย.....	7
การกักขังผู้ลี้ภัยโรฮิงญา.....	7
การกักขังเด็กชาวโรฮิงญา.....	10
การค้ามนุษย์.....	11
การคุ้มครองทางทะเลและนโยบาย ‘ช่วยเหลือ’ ของประเทศไทย.....	12
ประเทศมาเลเซีย.....	13
การเข้าไม่ถึงกระบวนการขอลี้ภัยและการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR.....	13
การละเมิดและการกักขังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	14
การบังคับใช้แรงงาน.....	16
การเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพและการศึกษา.....	17
ประเทศอินโดนีเซีย.....	17
การคุมขังและสภาพค่ายอาเจาะห์.....	17
การไม่มีทางออกที่ยั่งยืน	18
การคุกคามและการเนรเทศ นายทุน ชีน	
ประธานองค์กรโรฮิงญาพม่าสหราชอาณาจักร [BROUK].....	19
กิติกรรมประกาศ.....	20

สาระสำคัญ

เดือนพฤษภาคมปีพ.ศ. 2558 ขบวนการค้ำมนุษย์ได้ละทิ้งเรือที่มีผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศนับหลายพันคนที่มาจากรัฐยะไข่ ประเทศพม่าและประเทศบังคลาเทศ ปล่อยให้ลอยลำอยู่กลางทะเลอันดามัน แทนที่จะช่วยตรวจค้นหาและพยายามช่วยเหลือในเบื้องต้น ประเทศหลักๆ ในภูมิภาคกลับยิ่งปิดชายแดนและบางประเทศดักจับและลากเรือที่ถูกละทิ้งให้ยั้งห่างไกลออกไปในทะเล

เพื่อตอบสนองความตื่นตระหนกจากนานาประเทศ รัฐสมาชิกบางส่วนของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ตกลงที่จะอนุญาตให้เรือขึ้นฝั่งและให้ที่พักพิงชั่วคราวแก่ผู้รอดชีวิต ความล้มเหลวของอาเซียนที่ไม่จัดลำดับความสำคัญเพื่อคุ้มครองผู้รอดชีวิตโดยทันทีนำไปสู่การสูญเสียชีวิตนับไม่ถ้วนในทะเล

เกือบสิบเดือนต่อมาองค์กรโรฮิงญาพม่าในสหราชอาณาจักร [BROUK] และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ได้เดินทางไปยังประเทศไทย มาเลเซียและอินโดนีเซียระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ถึง 9 มีนาคม เพื่อประเมินสถานการณ์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในแต่ละประเทศ ผู้แทนจากองค์กรได้พบกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่องค์กรสหประชาชาติและองค์กรพัฒนาเอกชน เยี่ยมสถานกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง บ้านพักชั่วคราวของรัฐและค่ายผู้ลี้ภัย รวมถึงสัมภาษณ์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาและผู้รอดชีวิตจากการค้ำมนุษย์

รายงานสรุปนี้ใช้ข้อมูลจากการประชุมและการสัมภาษณ์ ข้างต้น

ผู้ลี้ภัยโรฮิงญายังคงเข้าไม่ถึงการคุ้มครองพื้นฐานในประเทศไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผลให้ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายพันคนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตกเป็นเหยื่อของการละเมิด แสวงประโยชน์ ค้ำมนุษย์ การกักขังยึดเยื่อและไร้กำหนด รวมถึงถูกผลักให้กลับประเทศพม่า

สำหรับในประเทศไทย BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ มีความกังวลอย่างยิ่งเรื่องการกักขังผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายร้อยคนอย่างยึดเยื่อในสถานกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง(สตม.)และบ้านพักของรัฐต่างๆ ตัวอย่างเช่น ไทยได้กักขังผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจำนวนอย่างน้อย 40 คน เป็นเวลาเกือบสิบเดือนในสถานกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสงขลา และมีรายงานว่าเด็กชายอายุต่ำกว่า 18 ปีจำนวนอย่างน้อยสิบสองคนรวมอยู่ด้วย มีรายงานด้วยว่าเด็กทั้งหมดซึ่งถูกกักขังที่จ.สงขลาไม่มีผู้ดูแล ผู้ถูกกักเกล้าให้ BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังว่า พวกเขาถูกกักขังในห้องขังแน่นขนัด ซึ่งทุกคนต้องนอนตะแคงบนพื้น ผู้ต้องกักที่สงขลาอ้างว่า เข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพ บริการดูแลสุขภาพจิต และไม่มีโอกาสได้ออกกำลังกาย หรือ อยู่ในที่อากาศปลอดโปร่งเลย

กฎหมายจารีตระหว่างประเทศห้ามมิให้มีการคุมขังบุคคลตามอำเภอใจ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรืออย่างไร้กำหนด ซึ่งรวมถึงคนต่างชาติด้วย รัฐอาจจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ลี้ภัยเฉพาะกรณีกเว้นพิเศษจริงๆ เท่านั้น ซึ่งจะต้องมีการประเมินแต่ละกรณีบุคคลอย่างละเอียดภายหลัง การกักขังต้องมีความจำเป็น และมีเหตุผลสมควรเพื่อบรรลุเจตจำนงที่ถูกต้องตามกฎหมาย การไม่คำนึงถึงวิธีการอื่นๆ ที่มีการบีบบังคับหรือจำกัดน้อยกว่าเพื่อจะบรรลุเจตจำนงนั้น อาจถือได้ว่าเป็นการกักขังตามอำเภอใจ

รัฐบาลไทยสัญญาว่าจะจัดการปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจังและจะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด แต่ก็ยังไม่มี การดำเนินการกับขบวนการค้ามนุษย์กรณีผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจากพม่าเลย การข่มขู่พยานของเจ้าหน้าที่รักษา ความมั่นคงได้ทำลายชื่อเสียงคดีค้ามนุษย์ระดับสูงอันเกี่ยวข้องกับบุคคล 91 คนที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การค้า

ชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศ หัวหน้าทีมสืบสวนคดี พล.ต.ต.ปวีณ พงศ์สิรินทร์ ได้ขอลี้ภัยไปประเทศ ออสเตรเลียเมื่อเดือนพฤศจิกายนปีพ.ศ. 2558 โดยอ้างเหตุเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตนั้นทำให้เรื่องความ มุ่งมั่นของประเทศไทยที่จะดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์นำวิกฤตเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันการกักขังผู้รอดชีวิตจากการ ค้ามนุษย์ต่อในประเทศไทยซึ่งรวมถึงในบ้านพักชั่วคราวของรัฐ ทำให้ผู้ลี้ภัยยังคงตกอยู่ในความเสี่ยงจะถูกค้า มนุษย์ซ้ำและถูกละเมิดต่างๆ สูงมากขึ้นอีก

ในประเทศมาเลเซีย BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ กังวลที่สุดในเรื่องความเป็นอยู่ของผู้รอดชีวิต ชาวโรฮิงญาจากวิกฤตเรือเดือนพฤษภาคมพ.ศ. 2558 มีรายงานว่ายังคงถูกกักอยู่ที่สถานกักกันเมืองเบลินติค ซึ่งการเข้าถึงสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) และผู้ให้บริการต่างๆ ถูกจำกัดอย่างเข้มงวดที่สุดชาวโรฮิงญาอีกหลายพันคนอาจถูกกักขังอย่างไร้กำหนดในสถานกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้า เมืองสภาพซึ่งมีไม่มีความพร้อมทั่วประเทศมาเลเซีย

ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาบอกกับ BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า เจ้าหน้าที่ชาวมาเลเซียข่มขู่ว่าจะจับกุมพวกเขา อยู่เป็นประจำเพื่อรีดไถเงินหรือทรัพย์สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่ไม่มีเอกสารถูกต้อง

แม้ว่าเจ้าหน้าที่ UNHCR ในมาเลเซียทราบดีว่า เอกสารที่มีได้เป็นทางการจากยูเอ็นสามารถปกป้องผู้ลี้ภัย ในประเทศนี้ได้ง่ายและอย่างดียิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติต่างๆในการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR กลับ ยิ่งทำให้ผู้ลี้ภัยเข้าถึงกระบวนการขอลี้ภัยได้น้อยลงไปอีก ทิ้งให้ผู้ลี้ภัยจำนวนมากอยู่โดยไม่มีเอกสาร และ เสี่ยงต่ออันตรายร้ายแรงต่างๆ ซึ่งรวมถึงการถูกกักอย่างไร้กำหนดบรรดาผู้ลี้ภัยโรฮิงญากล่าวซ้ำๆ ว่าการเข้าไม่ถึงการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR คือปัญหาสำคัญอันดับหนึ่งที่เผชิญในประเทศมาเลเซียตามด้วยการเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพที่มีราคาถูก และไม่มีทางที่จะทำงานหาเลี้ยงชีพ

แม้ว่าจะไม่มีการคุ้มครองผู้ลี้ภัยในประเทศมาเลเซีย แต่ประเทศนี้ก็ยังคงเป็นจุดหมายแรกของชาวโรฮิงญา ซึ่งหนีภัยจากประเทศพม่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะมาเลเซียเป็นประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งชาวโรฮิงญา จำนวนมากมีครอบครัวหรือเครือข่ายทางสังคมอาศัยอยู่ที่นี่ ขบวนการค้ามนุษย์ก็ใช้ความปรารถนาที่จะไป มาเลเซียนี้ทำให้ผู้ลี้ภัยตกเป็นเหยื่อ ทางการค้ามาเลเซียล้มเหลวที่จะดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกับการค้าโรฮิงญา จากประเทศไทยไปยังประเทศมาเลเซีย และบริบทที่ผู้กระทำผิดไม่ได้รับโทษทัณฑ์เช่นนี้ก็เป็นที่น่าเป็นห่วงว่า จะมีการจัดตั้งเครือข่ายค้ามนุษย์ใหม่ ๆ ขึ้นโดยมุ่งเป้าไปยังผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในประเทศอินโดนีเซีย

ขณะที่ประเทศอินโดนีเซียได้รับเสียงสรรเสริญเมื่อครั้งเปิดชายแดนให้ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา หลังจากที่บรรดาชาวประมงอาจะห์ได้ช่วยเหลือผู้รอดชีวิตจากการค้ำมนุษย์จำนวนกว่า 1000 คนอย่างกล้าหาญเมื่อเดือนพฤษภาคมปี พ.ศ.2558 ผลจากวิจัยเสนอแนะว่า บรรดาเจ้าหน้าที่แทบไม่ควรถูกได้รับการสรรเสริญเช่นที่ชาวประมงสมควรได้รับ เจ้าหน้าที่อินโดนีเซียยังคงตีกรอบสถานการณ์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาว่าเป็นการรับมือกับเหตุฉุกเฉินและกักขังผู้รอดชีวิตโรฮิงญา ตั้งแต่วิกฤติเรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 ในค่ายที่ไม่มีความพร้อมต่างๆ ในจังหวัดอาจะห์ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่อาศัยในค่ายไม่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกค่าย และต้องพึ่งผู้ให้บริการต่างๆ ในเรื่องสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ส่วนผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่อาศัยในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศอินโดนีเซียด้วยสถานะผู้ขอลี้ภัยจาก UNHCR ก็ไม่มีอิสระในการเคลื่อนไหวในประเทศได้

ยิ่งไปกว่านั้น ในการเดินทางเพื่อทำรายงานสรุปนี้ เจ้าหน้าที่อินโดนีเซียได้เนรเทศประธานขององค์กร BROUK คือ นายทุน ชิน ออกนอกประเทศได้สำเร็จ เมื่อวันที่ 6 มีนาคมหลังจาก “การพบปะพูดคุย” กับชุมชนผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาในเมืองมากัสซาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม เจ้าหน้าที่ตม.ได้ยึดพาสปอร์ตของนายทุน ชินไปและสอบสวนเรื่อง กิจกรรมต่างๆ ที่ทำในประเทศอินโดนีเซีย หลังจากการสอบสวน เจ้าหน้าที่ ตม. ประสงค์ให้เขาเซ็นชื่อลงใน

เอกสารที่เขียนเป็นภาษาอินโดนีเซีย เจ้าหน้าที่ปฏิเสธจะให้สำเนาเอกสาร หรืออนุญาตให้เขาถ่ายรูปเอกสาร เมื่อได้พาสปอร์ตคืนแล้ว จากนั้นนายทุน ชิน เดินทางออกนอกประเทศไปเมื่อวันที่ 7 มีนาคม

ในแต่ละประเทศที่เราไป สิทธิของผู้ลี้ภัยโรฮิงญา ยังคงถูกละเมิดอย่างต่อเนื่องและไม่มีการพิทักษ์คุ้มครอง

การละเมิดเหล่านี้เป็นเพียงส่วนผสมในความเป็นจริงที่ชาวโรฮิงญามุสลิมต้องเผชิญในประเทศพม่า ประเทศที่ทางการได้กดขี่ข่มเหงพวกเขาอย่างเป็นระบบมานานนับทศวรรษ ในรัฐยะไข่ มีชาวโรฮิงญาทั้งชาย หญิง และเด็ก รวมกว่า 145,000 คน ถูกขังในค่ายกักกันสภาพเลวร้ายกว่า 65 แห่ง ชาวโรฮิงญามุสลิม และชาวมุสลิมอื่นๆ ถูกจับออกจากบ้านของตนเองในปี พ.ศ. 2555 หลังจากเหตุปะทะรุนแรงหลายครั้งกับชาวบ้านท้องถิ่นในรัฐยะไข่ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ และการโจมตีอีกหลายครั้งซึ่งมีการพุ่งเป้า ร่วมมือกันและได้รับอนุมัติจากรัฐชาวโรฮิงญาในพม่ากว่าหนึ่งล้านคนไม่ได้รับเสรีภาพในการเคลื่อนไหวและไม่สามารถเข้าถึงสิทธิการเป็นพลเมืองได้ ทำให้พวกเขาส่วนใหญ่กลายเป็นคนไร้สัญชาติ ขณะที่ชาวโรฮิงญาในพม่าจำนวนมากตั้งความหวังไว้กับรัฐบาลในอนาคต นำโดยพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy) ที่จะพลิกสถานการณ์กดขี่ข่มเหงและทำร้ายยาวนานนับทศวรรษให้สิ้นสุดลง ทว่ารากเหง้าสาเหตุของวิกฤติผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในภูมิภาคก็ยังคงไม่ได้รับการแก้ไข

ตราบไคที่สถานการณ์ในประเทศพม่ายังไม่เปลี่ยนแปลง ชาวโรฮิงญาก็จะยังคงหลบหนีออกนอกประเทศต่อไปและตราบไคที่การคุ้มครองผู้ลี้ภัยในไทย มาเลเซียและอินโดนีเซียยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นชาวโรฮิงญาก็จะยังคงต้องทนทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็นต่อไป

“ฉันไม่มีงาน ไม่มีเงินและลำบาก การหางานโดยไม่มีบัตรของยูเอ็นนั้นไม่่ง่ายเลย” เสียงคร่ำครวญจากหญิงผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาผู้ไม่ได้ขึ้นทะเบียนผู้หนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซียตั้งแต่เดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2557 “ฉันสุขภาพไม่ดี ครอบครัวก็ต้องแยกกันอยู่..เหมือนหนีเสือปะจระเข้”

ระเบียบวิธี

รายงานสรุปโดย BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์นี้มุ่งเน้นไปที่สถานการณ์ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาจากพม่าในประเทศไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย ข้อมูลพื้นฐานได้จากการประชุมและการสัมภาษณ์ต่างๆ ซึ่งดำเนินโดยทั้งสององค์กรในแต่ละประเทศตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึง วันที่ 9 มีนาคม

นาย ทุน ชิน ประธานองค์กร BROUK และตัวแทนจากองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์เดินทางไปกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย กรุงจาการ์ตา มากัสซา สุมาตราเหนือและอาเจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย และจังหวัดกรุงเทพฯและจังหวัดสงขลา ประเทศไทย

BROUK และองค์กรฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์พบกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติและองค์กรพัฒนาเอกชน ไปเยี่ยมสถานกักกันของสำนักตรวจคนเข้าเมือง บ้านพักชั่วคราวของรัฐบาล และค่ายผู้ลี้ภัย และเข้าร่วมประชุมกับชุมชนโรฮิงญา สัมภาษณ์ชายชาวโรฮิงญาจำนวนสี่คนในสถานกักกันสทม.จ.สงขลา นอกจากนี้ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ได้จัดการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและสัมภาษณ์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาอีก 8 คนในกรุงปีนัง ประเทศมาเลเซีย งานวิจัยที่ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์จัดทำขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย ไทยและมาเลเซียก็ได้นำมาพิจารณาในรายงานสรุปนี้ด้วย

การสัมภาษณ์ผู้ลี้ภัยดำเนินเป็นภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาโรฮิงญาพร้อมล่ามภาษาอังกฤษไม่มีผู้ตอบสัมภาษณ์คนใดได้ค่าตอบแทนและทุกคนทราบถึงจุดประสงค์ ลักษณะของการสัมภาษณ์และวิธีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ต่อ ผู้ตอบสัมภาษณ์ทุกคนรับทราบและยินยอม ชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์และข้อมูลระบุตัวตนอื่นๆ เก็บเป็นความลับเพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัย

รายงานสรุปนี้ไม่ได้ใช้งานวิจัยและเอกสารด้านสิทธิมนุษยชนเชิงลึกที่ใช้เวลาจัดทำเป็นเวลานานแต่อย่างใด แต่เป็นพันธกิจในสามประเทศเป้าหมายและดำเนินการจัดทำประมาณสามสัปดาห์

ประเทศไทย

การกักขังผู้ลี้ภัยโรฮิงญา

1. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ รู้สึกกังวลเรื่องการปฏิบัติ สภาพและอนาคตของผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่ถูกกักขังในสถานกักกันของ สตม. ในประเทศไทยอย่างยิ่ง มีชาวโรฮิงญาประมาณ 400 คนที่ถูกคุมขังในสถานกักกันของสตม.และบ้านพักชั่วคราวของรัฐบาลทั่วประเทศ กฎหมายจารีตระหว่างประเทศห้ามการคุมขังตามอำเภอใจ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือ ไร้กำหนดซึ่งรวมถึงคนต่างชาติ รัฐอาจจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ลี้ภัยในกรณียกเว้นพิเศษเท่านั้นซึ่งจะต้องมีการประเมินแต่ละกรณีบุคคลอย่างละเอียด การกักขังต้องมีความจำเป็นและสมควรเพื่อบรรลุเจตจำนงที่ต้องตามกฎหมาย การที่ไม่คำนึงถึงวิธีการอื่น ๆ ซึ่งมีการบีบบังคับ หรือ การจำกัดน้อยกว่าเพื่อจะบรรลุเจตจำนงนั้น อาจถือได้ว่าเป็นการกักขังตามอำเภอใจ
2. วันที่ 8 มีนาคม BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ไปเยี่ยมสถานกักกันของสตม. จังหวัดสงขลา ซึ่งมีผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา 40 คนพร้อมชาวบังคลาเทศอีก 17 คนและบุคคลอื่น ๆ อีก 23 คนถูกกักอยู่ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ได้พบกับเจ้าหน้าที่ผู้คุมขังที่สถานกักกันของสตม. จังหวัดสงขลาและได้พูดคุยอย่างเป็นทางการเป็นส่วนตัวกับผู้ถูกกักชาวโรฮิงญาจำนวนสี่คน อายุระหว่าง 21-45 ปีซึ่งมาจากรัฐยะไข่ตอนเหนือ
3. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์รู้สึกกังวลเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะการกักขังอันยาวนานและความเสี่ยงที่ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจะถูกกักอย่างไร้กำหนดในประเทศไทย ผู้ถูกกักชาวโรฮิงญาเล่าให้ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ไรท์ฟังว่าพวกเขาถูกกักเมื่อปี พ.ศ.2558 เนื่องจากการกระทำความผิดกฎหมายการเข้าประเทศและถูกกักเป็นเวลาประมาณสิบเดือน ผู้ถูกกักชาวโรฮิงญาแสดงความไม่มั่นใจในอนาคตของตนเอง ด้วยสถานะคนไร้สัญชาติทำให้ชาวโรฮิงญาไม่สามารถจะกลับไปยังประเทศพม่าได้ พวกเขาบอกกับ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ว่ามีตัวแทนจาก UNHCR มาเยี่ยม “ทุกเดือนหรือทุกสองเดือน” และแจ้งว่าพวกเขาจะได้ย้ายถิ่นไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และกำลังรอการอนุมัติจากรัฐบาลไทยอยู่ เมื่อ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์สอบถามเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองผู้ดูแลสถานกักกันสตม. จังหวัดสงขลา เรื่องกระบวนการย้ายถิ่นไปประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ ประเทศที่สามนั้น เจ้าหน้าที่กล่าวว่า UNHCR “ไม่ได้ทำเอกสาร” เมื่อถามถึงชะตากรรมของเด็กซึ่งไม่มีคนดูแลในสถานกักกันในเรื่องการย้ายถิ่นแล้ว เจ้าหน้าที่คนเดิมตอบว่า “ครอบครัวจะได้กลับมาอยู่ด้วยกัน” ซึ่งไม่ได้ตอบคำถามแต่อย่างใด
4. สภาพการกักขังในสถานกักกันที่จังหวัดสงขลาห่างไกลจากมาตรฐานสากลไปมากทีเดียว บรรดาผู้ถูกกักบอกกับ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ว่า พวกเขาถูกกักตัวไว้ 24 ชั่วโมงต่อวัน อยู่ในห้องขังแคบๆ ไม่มีพื้นที่ส่วนตัว ต้องนอนตะแคงบนพื้นและคนจำนวน 40 คนต้องแบ่งห้องน้ำที่ใช้ได้เพียงห้องเดียว ผู้ถูกกักรายงานอีกว่าไม่ได้รับสบู่หรือยาสีฟัน พวกเขาเล่าให้ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ฟังว่า ได้รับอาหารวันละสามมื้อ ซึ่งมีข้าวและผลไม้แต่ไม่มีปริมาณเพียงพอตามมาตรฐานสากลแล้ว จะต้องมีการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานต่างๆ เช่น ที่นอนและของใช้ในห้องน้ำ และอาหารที่มีประโยชน์และปริมาณเพียงพอให้กับผู้ถูกกัก

5. มาตรฐานสากลยังระบุให้มีการดูแลทางการแพทย์ให้กับผู้ถูกกักอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้คำปรึกษาจากนักจิตวิทยา ควรรวมถึง การตรวจร่างกายและจิตใจโดยบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งจะมาเมื่อได้รับการร้องขอเช่นเดียวกับมาตรวจประเมินเป็นระยะๆ เมื่อเราสอบถามผู้ถูกกักวัย 23 ปีคนหนึ่งที่มีแผลบนต้นแขนกว้างประมาณหนึ่งนิ้ว เขาก็บอกกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า กัดตัวเองเขาบรรยายถึงอาการของโรคซึมเศร้าและความสิ้นหวังอย่างรุนแรงจากการกักขังในสถานกักกัน รวมถึงความวิตกกังวลเรื่องความรุนแรงและการละเมิดต่างๆ ที่อาจเกิดกับครอบครัวและชุมชนของตนที่ประเทศพม่า หลังจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สถานกักกันได้ใส่ยาคัลลัสกับเปอร์ออกไซด์บนแผลให้
6. ผู้ถูกกักในสถานกักกันจังหวัดสงขลาได้กล่าวถึง การประสบกับภาวะความเจ็บปวดทางร่างกาย ขาและ ข้อต่อ รวมถึงความอ่อนแอทั่วไป พวกเขาให้ข้อมูลกับ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า ไม่เคยได้รับการตรวจจากบุคลากรทางการแพทย์ในระหว่างที่ถูกกักเลย และเคยได้ยาพาราเซตามอลจากหญิงคนหนึ่งพูดภาษาโรฮิงญาได้ตอนมาเยี่ยมที่สถานกักกันเท่านั้น ผู้ถูกกักบอกกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า เจ้าหน้าที่ที่ตามไม่ได้ช่วยเหลือให้มีการรักษาทางการแพทย์กับเด็กชายโมฮัมหมัด อามินวัย 16 ปี ตอนที่เขาไอและสิ้น พวกเขากล่าวว่า เจ้าหน้าที่ให้เพียงยาพาราเซตามอลหลังจากที่ถูกกักได้ “ตะโกนและร้องไห้” เนื่องจากกลัวว่าเด็กอาจจะเสียชีวิตได้ และยังแสดงความกังวลเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของเด็กชายวัย 10 ปี ซึ่งมีอาการอ่อนแออย่างเห็นได้ชัดขณะที่ถูกกักอยู่ ผู้ถูกกักให้ข้อมูลกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า ยังไม่มีใครเสียชีวิตในช่วงสิบเดือนที่ผ่านมา
7. ผู้ถูกกักควรจะได้มีโอกาสออกไปอยู่พื้นที่ด้านนอก เช่นเดียวกับโอกาสออกกำลังกายทุกวัน เจ้าหน้าที่ ตม. จังหวัดสงขลายืนยันว่า ข้อมูลที่ผู้ถูกกักให้กับ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ที่ว่าไม่มีโอกาสออกไปด้านนอกเพื่อได้รับอากาศบริสุทธิ์นั้นเป็นความจริง BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์จดหมายเหตุไว้ว่าห้องที่อยู่ชั้นล่างสุดของอาคารสถานกักกันนี้ มีป้ายของ UNHCR ติดอยู่และมีอุปกรณ์เครื่องออกกำลังกายต่างๆ ที่เห็นได้ว่าไม่มีการใช้งาน รวมถึง ลู่วิ่งที่ไม่ได้เสียบปลั๊ก เจ้าหน้าที่ ตม.อ้างว่า ผู้ถูกกักสามารถเข้ามาใช้ห้องและเครื่องออกกำลังกายได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกกักกล่าวกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า เจ้าหน้าที่ไม่เคยให้โอกาสใครเข้าไปใช้ห้อง หรือ เครื่องออกกำลังกายดังกล่าวเลย
8. ผู้ชายบางคนที่ถูกคุมขังในสถานกักกันจังหวัดสงขลามีภรรยาและ/หรือลูกที่ถูกจับให้อยู่ในบ้านพักชั่วคราวดูแลโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรฐานสากลนั้นกำหนดให้ทางการจัดที่อยู่อาศัยที่สามารถทำได้ให้ครอบครัวอยู่ร่วมกัน BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ขอสนับสนุนให้รัฐบาลไทยให้ความสำคัญที่ครอบครัวจะได้กลับมาอยู่ด้วยกัน
9. วันที่ 7 มีนาคม BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ไปเยี่ยมบ้านพักชั่วคราวของรัฐบาลที่อำเภอรัตภูมิ จ. สงขลา ภาคใต้ของประเทศไทย บ้านพักนี้เป็นที่พักชาวโรฮิงญาที่คัดกรองมาแล้วว่าเป็นเหยื่อค้ามนุษย์ และถูกเรียกเพื่อให้การเป็นพยานในคดีค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาที่มีจำเลยจำนวน 91 คน จากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่พื้นที่ระดับสูง ผู้ที่อยู่ที่นี่เป็นวัยรุ่นชายชาวโรฮิงญา ระหว่างการเยี่ยมที่นี่ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ได้พบผู้จัดการบ้านพักและสังเกตการณ์เยาวชนจำนวนมาก

10. รัฐบาลได้อนุญาตการกักกันชาวโรฮิงญาในบ้านพักรัศมีต่อไปเพื่อเป็นการคุ้มครองพยาน อย่างไรก็ตาม บ้านพักรัศมี ซึ่งกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดูแลอยู่นี้ ไม่เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการคุ้มครองพยานอย่างเป็นทางการซึ่งกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ดูแลแต่อย่างใด บ้านพักชั่วคราวนี้ตั้งอยู่ติดถนนและไม่น่าจะปลอดภัยหากว่ามีอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นด้านนอก ชาวโรฮิงญาที่นี้ถูกคาดหวังให้เป็นพยานเอาผิดต่อเจ้าหน้าที่กองทัพบกและกองทัพเรือ ตำรวจและกองบัญชาการรักษามันคงภายใน อันเป็นหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ดูแลความมั่นคงภายในประเทศและรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐและพลเรือนท้องถิ่น พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ได้ชี้ถึงความจำเป็นถึงการเพิ่มการคุ้มครองพยานคดีนี้ใน แถลงการณ์เพื่อเผยแพร่เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2558
11. BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์มีความกังวลที่ทั้งสถานกักกันสตรม. จังหวัดสงขลาและบ้านพักชั่วคราวนี้ไม่มีล่ามภาษาโรฮิงญา เจ้าหน้าที่รัฐบาลที่จัดการดูแลบ้านพักเพื่อผู้หญิงและเด็กชาวโรฮิงญาให้ข้อมูลกับ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ว่า การไม่มีล่ามภาษาโรฮิงญาที่มีความสามารถและความละเอียดนั้นทำให้เกิดทั้งความท้าทายและปัญหาด้านการคุ้มครอง ผู้ทำงานบ้านพักรายงานว่า ต้องพึ่งพาสมาชิกในชุมชนโรฮิงญาเพื่อสื่อสารกับผู้ถูกกัก ซึ่งอาจนำไปสู่การค้ำมนุษย์กับผู้อาศัยในบ้านพักซ้ำได้
12. ต่างกับที่สถานกักกันจังหวัดสงขลา BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ สังเกตว่า ผู้ถูกกักในบ้านพักรัศมีได้ออกกำลังกายด้านนอกและได้รับอากาศปลอดโปร่งสม่ำเสมอผู้ถูกกักในบ้านพักดูมีความสุขดีกว่าผู้ที่อยู่ในสถานกักกัน ขณะที่สภาพต่างๆโดยทั่วไปในบ้านพักดูดีกว่าในสถานกักกันแต่ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ก็ยังคงกังวลเรื่องการกักกันโรฮิงญาที่นี้อย่างต่อเนื่อง ชาวโรฮิงญาไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกบ้านพักอันเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลที่จะมีเสรีภาพ
13. สิ่งสำคัญที่สุด BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์แนะนำให้รัฐบาลไทยต้องทำ คือ ยุติการกักกันผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา อันเป็นการละเมิดสิทธิทั้งในสถานกักกันและบ้านพักชั่วคราวของรัฐทันที การกักขังผู้ลี้ภัยอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีเป้าหมายทางกฎหมายหรือความจำเป็นใดๆขัดต่อกฎหมายจารีตระหว่างประเทศ BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ยังขอให้ไทยทบทวนว่า เมื่อใดก็ตามที่รัฐพรากเอาเสรีภาพไปจากบุคคล รัฐก็มีหน้าที่ต้องดูแลบุคคลนั้นด้วย ประเทศไทยมีหน้าที่ความรับผิดชอบไม่แค่ต้องแน่ชัดว่า การกักกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่เท่านั้น แต่ยังต้องให้การดูแลและสภาพของผู้ต้องกักสอดคล้องกับมาตรฐานสากลอีกด้วย BROUK และพอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ขอสนับสนุนให้ประเทศไทยต้องจริงจังในการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์ ที่มีชีวิตอยู่ภายในเขตแดนของประเทศไทย

การกักขังเด็กชาวโรฮิงญา

14. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ กังวลอย่างยิ่งถึงเรื่อง ผู้ถูกกักในสถานกักกัน จังหวัดสงขลา รายงานว่ามีเด็กผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาถูกกักที่สถานกักกันนี้ ผู้ต้องกักชาวโรฮิงญาจำนวนสี่คนให้ข้อมูลกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่าผู้ต้องกักจำนวน 16 คนจากทั้งหมด 40 คน เป็นเด็กชายอายุต่ำกว่า 18 ปี และจำนวนสองคนอายุประมาณ 10 ปี เจ้าหน้าที่สถานกักกันยืนยันว่า มีเด็กถูกกักอยู่ที่นี่จริง
15. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอเตือนประเทศไทยให้ระลึกลึงข้อบังคับในฐานะเป็นภาคีหนึ่งที่ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติปี พ.ศ.2535 ว่าจะต้องปกป้องคุ้มครองเด็กและพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์สูงสุดของเด็กก่อนเสมอ ตามหลักการแล้ว เด็กไม่ควรถูกกักขังเลย เมื่อเด็กถูกกักขัง กฎหมายจารีตระหว่างประเทศจะบังคับให้ดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึง สิทธิของเด็กที่จะได้สันติภาพและการเล่นเช่นเดียวกับได้รับการศึกษา การปฏิบัติและสถานที่ของสถานกักกันจังหวัดสงขลานั้นไม่มีสิ่งทีกฎหมายระบุให้มีสำหรับเด็กอยู่เลย BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ขอให้ไทยต้องรีบปล่อยเด็กที่ถูกกักในสถานกักกันของสตม. ประเทศไทยให้เป็นอิสระโดยเร่งด่วน
16. เด็กผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาทั้งหมดที่สถานกักกัน สตม. จังหวัดสงขลานั้นตามรายงานไม่มีคนดูแลและไม่ได้กักร่วมกับผู้ใหญ่ที่เป็นญาติตามคำสัมภาษณ์ผู้ถูกกักชาวโรฮิงญาจำนวนสี่คนโดย BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ภายใต้กฎหมายจารีตระหว่างประเทศนั้นเด็กควรถูกแยกออกจากผู้ใหญ่ ยกเว้นว่า เด็กจะอยู่กับผู้ใหญ่ที่เป็นญาติกับตน ในกรณีเด็กที่ถูกกักและแยกออกจากญาติหรือผู้ปกครองของเด็กในประเทศไทยนี้ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอแนะนำให้ไทยจัดสถานที่เพื่อให้เด็กได้อยู่กับสมาชิกในครอบครัวโดยทันที กรณีของเด็กผู้ถูกกักที่ไม่มีคนดูแลนี้ ไทยควรจัดการดูแลทางเลือกให้สอดคล้องตามมาตรฐานสากล

การค้ำมนุษย์

17. พอร์ติไฟฟ์ ไรท์และBROUK บันทึกความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่างๆ เรื่องความเกี่ยวข้องของประเทศไทยกับการค้ำมนุษย์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาช่วงปีที่ผ่านมา วันที่ 22 เมษายนพ.ศ. 2558 พอร์ติไฟฟ์ ไรท์ ให้ คำให้การต่อที่ประชุมรัฐสภาสหรัฐในเรื่องความซับซ้อนของเจ้าหน้าที่ไทยกับขบวนการอาชญากรรมค้ำมนุษย์ข้ามชาติที่ค้าผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาจำนวนหลายหมื่นคน ผู้ลี้ภัยหลายคนซึ่งพอร์ติไฟฟ์ ไรท์และ BROUK ได้พบที่ประเทศมาเลเซียรอดชีวิตจากการค้ำมนุษย์ผ่านจากประเทศไทยและเล่ารายละเอียดประสบการณ์ที่ประเทศไทยอันน่าสะพรึงกลัวรวมถึงการถูกทุบตีทำร้าย ทรมาณ การอดอาหารและน้ำไว้ที่พักพิงและการเสียชีวิตลงกลางทะเลและตามชายฝั่ง
18. BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ยกย่องไทยที่เป็นผู้เริ่มเปิดโปงหลุมฝังศพจำนวนมากและรื้อค้ำมนุษย์ตรงชายแดนไทย-มาเลเซียเมื่อเดือนพฤษภาคมพ.ศ. 2558 อย่างไรก็ตาม BROUKและพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ มีความกังวลเรื่องรายงานต่างๆซึ่งเจ้าหน้าที่ของไทยยุติการสืบสวนคดีการค้ำมนุษย์ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศเร็วเกินไป คำให้การของประจักษ์พยานและผู้รอดชีวิตที่พอร์ติไฟฟ์ ไรท์ได้เก็บรวบรวมมาช่วงสองปีนั้นชี้ว่ามีหลุมฝังศพเพิ่มเติมจากที่พบในเดือนพฤษภาคมพ.ศ.2558 เจ้าหน้าที่ไทยบอกกับ BROUK และ พอร์ติไฟฟ์ ไรท์ว่า ขบวนการค้ำมนุษย์ที่ค้าชาวโรฮิงญานั้นยังคงดำเนินการอยู่ในภาคใต้ของไทยซึ่งชี้ว่าจำเป็นต้องดำเนินการสืบสวนต่อ เจ้าหน้าที่คนหนึ่งพูดกับ BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์เป็นส่วนตัวว่า ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่เข้ามาบนน้ำไทยเสี่ยงต่อการเผชิญหน้ากับโจรสลัด “ผู้ที่ปล้นเอาทุกสิ่งทุกอย่างไปรวมถึงตัวคนด้วย” สำคัญอย่างยิ่งที่ไทยจะต้องเริ่มกระบวนการสืบสวนอาชญากรรมค้ำมนุษย์ในไทยขึ้นอีกครั้งและจัดหาแหล่งข้อมูลทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้การสืบสวนสมบูรณ์ เป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ ให้มั่นใจว่าเครือข่ายการค้ำมนุษย์จะถูกทำลายอย่างสิ้นซากไม่ใช่เพียงแค่ออกแทรกแซงประเทศไทยต้องจับหัวหน้าใหญ่ของขบวนการค้ำมนุษย์ให้ได้รับรวมถึงเจ้าหน้าที่กองทัพและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่คำนึงถึงยศตำแหน่ง
19. BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ขอชื่อชมไทยในการนำจำเลยทั้ง 91 คนรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐ ตำรวจและกองทัพเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมคดีค้ำมนุษย์ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศ แม้ว่าจะมีขั้นตอนความก้าวหน้าในการจับกุมผู้กระทำความผิดคดีค้ำมนุษย์นี้ BROUKและพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ได้บันทึกถึงสิ่งที่น่าวิตกเรื่องการกล่าวหาว่า มีการข่มขู่ผู้สืบสวนคดีและพยานคนสำคัญที่เกี่ยวข้องในคดีนี้ พอร์ติไฟฟ์ ไรท์ได้เผยแพร่การแถลงสองฉบับเมื่อวันที่ 9ธันวาคม และ 24ธันวาคม เรื่องการข่มขู่หัวหน้าการสืบสวนคดีนี้และไม่มีการคุ้มครองพยาน การข่มขู่ดังกล่าวนี้อาจสร้างความเอนเอียงของการพิจารณาคดีในศาลและกระทบต่อผลการตัดสินได้ เมื่อปลายเดือนธันวาคมพ.ศ. 2558 มีผู้ที่เป็นพยานเพียง 12 คนจากทั้งหมด 500 คนเท่านั้นที่ได้รับการคุ้มครองพยานเป็นทางการ BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์สนับสนุนให้ไทยเพิ่มมาตรการเพื่อปกป้องคุ้มครองผู้สืบสวนและพยานในคดีนี้ เช่นเดียวกับผู้ที่ให้ข้อมูลเรื่องการค้ำมนุษย์ในไทย
20. BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์เน้นย้ำถึงความผิดหวังที่ไทยไม่มีการคุ้มครองผู้รอดชีวิตจากการค้ำมนุษย์ ชาวโรฮิงญาผู้ถูกกักขังอยู่ในบ้านพักชั่วคราวของรัฐจำนวนมาก รวมถึงบ้านพักที่ BROUKและพอร์ติไฟฟ์ ไรท์เข้าไปเยี่ยมเมื่อวันที่ 7 มีนาคมที่จังหวัดสงขลาด้วย BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ขอให้รัฐบาลไทยระลึกว่าการกักขังเช่นนี้ไม่ใช่รูปแบบของการคุ้มครองพยานและแนะนำว่า รัฐบาลควรต้องจัดการยุติการกักกันโรฮิงญาในประเทศไทยอย่างเด็ดขาดทันที

21. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ได้บันทึกปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนคัดกรองเพื่อระบุผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์ไว้ ข้าราชการต่างๆที่ทำงานเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดกรองได้พูดถึงขั้นตอนให้ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังว่าปราศจากเหตุผลโดยกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติที่ชาวโรฮิงญาบางคนจะถูกจัดในกลุ่มผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์และบางคนไปอยู่ในกลุ่ม“คนเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย”แม้ว่าคนทั้งสองกลุ่มจะมีประสบการณ์ที่ไม่ต่างกันก็ตาม

การคุ้มครองทางทะเลและนโยบาย “ช่วยเหลือ” ของประเทศไทย

22. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ชื่นชมบทบาทของไทยที่เป็นหัวหอกและเป็นประธานการประชุมเรื่อง การอพยพไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดียสองครั้ง ซึ่งนำไปสู่สมาชิกประเทศอาเซียนได้มาพบกันในช่วงวิกฤติเรือเดือนพฤษภาคมและธันวาคม ปีพ.ศ. 2558 เพื่อหารือถึงเรื่อง การตอบสนองของภูมิภาคต่อสถานการณ์ผู้ลี้ภัย BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ รู้สึกมีกำลังใจที่ประเทศไทยทำงานปรับใช้แทนลายน้ําเพื่อช่วยผู้อพยพกลางทะเล อำนวยความสะดวกในการค้นหาและช่วยชีวิตอย่างทันที ทว่า BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์รู้สึกผิดหวังที่ประเทศไทยไม่ได้ให้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการนำเรือขึ้นฝั่งหรือช่วยจัดบ้านพักชั่วคราวให้กับผู้รอดชีวิต BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอย้ำว่าไทยควรพิจารณาฐานะของตนเองอีกครั้ง และมุ่งมั่นให้มีการคุ้มครองทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตระหนักว่าผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจะยังคงหนีจากประเทศพม่ามาทางเรือวิธีเดินทางวิธีเดียวที่ทำได้เข้ามาอีกอย่างต่อเนื่อง จนกว่าต้นเหตุปัญหาที่แท้จริงในประเทศพม่าจะได้รับการแก้ไขได้เป็นผล
23. BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ขอสนับสนุนให้ประเทศไทยส่งเสริมพันธกิจการทำงานของสถานีช่วยเหลือผู้อพยพนอกชายฝั่ง (MOAS) ซึ่งวางแผนเพื่อริเริ่มการทำงานมุ่งความสูญเสียชีวิตผู้อพยพทางในทะเลอันดามันและน่านน้ำใกล้เคียงเมื่อวันที่ 17 มีนาคม รายละเอียดเรื่องนี้อยู่ใน แถลงการณ์เพื่อเผยแพร่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ วางแผนเข้าร่วมกับ MOAS เพื่อให้มีการเฝ้าระวังการอพยพทางทะเลที่ผิดปกติและให้แนวทางการช่วยเหลือตามบริบท
24. แม้ว่าจะมีขั้นตอนต่างๆ ในทางที่ดีเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองทางทะเล แต่ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ กังวลอย่างลึกซึ้งในการยึดถือนโยบาย “ผลักดันกลับ” หรือ “ช่วยเหลือ” กับผู้ลี้ภัยที่เข้ามาในประเทศไทยทางเรือ นโยบายดังกล่าวทำให้ประเทศไทยป้องกันไม่ให้ผู้อพยพเข้ามาในประเทศและผลักดันเรือของผู้อพยพให้ห่างชายฝั่งออกไปก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตผู้อพยพและผู้ลี้ภัยอย่างมหันต์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการห้ามผลักดันกลับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศปกติบังคับใช้กับทุกรัฐ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอยืนยันให้ไทยต้องคุ้มครองบุคคลใดก็ตามไม่ให้ถูกส่งกลับไปยังประเทศ ซึ่งบุคคลผู้นั้นต้องเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ซึ่งรวมถึง “การปฏิเสธที่เขตชายแดน การสกัดกั้นและผลักดันส่งกลับโดยอ้อม” ต่อคนที่เสี่ยงจะถูกทารุณกรรมหรือละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง

ประเทศมาเลเซีย

การเข้าไม่ถึงกระบวนการขอลี้ภัยและการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR

25. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ กังวลอย่างลึกซึ้งที่ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาเข้าไม่ถึงกระบวนการขอลี้ภัยในประเทศมาเลเซีย หากปราศจากการเข้าถึงกลไกต่างๆเหล่านี้แล้ว ผู้ลี้ภัยยังเสี่ยงต่อการถูกจับ กักขังยึดเยื้อ การแสวงประโยชน์และปัญหาสำคัญอื่นๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองในมาเลเซีย BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ได้พบกับชุมชนชาวโรฮิงญาหลายแห่งในกรุงกัวลาลัมเปอร์และกรุงปีนังเมื่อวันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ ระหว่างการประชุมนี้ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาได้กล่าวถึงการเข้าไม่ถึงกลไกการขึ้นทะเบียนและการทำเอกสารซ้ำๆว่าเป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่งของชาวโรฮิงญาในมาเลเซีย จากคำบอกเล่าของหัวหน้าผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายคนในมาเลเซีย น่าจะมีชาวโรฮิงญาจำนวนมากกว่า 70,000 คนที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียโดยไม่มีเอกสารหรือสถานะใดๆ
26. มาเลเซียไม่ได้เป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องสถานภาพของผู้ลี้ภัยปีพ.ศ. 2494 หรือ พิธีสารปี พ.ศ. 2510 แต่อย่างใดและไม่มีกรอบทางกฎหมายที่จะจัดระเบียบเรื่องสถานะผู้ลี้ภัยหรือการคุ้มครองผู้ลี้ภัย ผู้ลี้ภัยจึงถูกปฏิบัติในฐานะ “ผู้อพยพผิดกฎหมาย” เข้าประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือมีเอกสารถูกต้อง BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ขอเตือนให้รัฐบาลมาเลเซียรับทราบว่า สิทธิในการขอลี้ภัยและมีชีวิตอาศัยในประเทศอื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการกดขี่ข่มเหงนั้นเป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่พึงกระทำได้ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอกำชับให้รัฐบาลมาเลเซีย ดำเนินการใช้กรอบทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ลี้ภัยได้มีสถานะและได้รับการคุ้มครองในมาเลเซีย
27. ขณะที่มาเลเซียไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการผู้ลี้ภัยโดยตรง UNHCR ได้ดำเนินการในมาเลเซียมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกร่องการขึ้นทะเบียน, การยอมรับและการตั้งถิ่นฐานให้ผู้ลี้ภัยจากมาเลเซียในประเทศที่สาม BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ยินดีที่เห็นการสนับสนุนจากประเทศมาเลเซียเพื่อการทำงานของ UNHCR และส่งเสริมให้ร่วมมือกันให้มากยิ่งขึ้น
28. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ชื่นชม UNHCR ในความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือและปกป้องผู้ลี้ภัยในมาเลเซียและยินดีที่ได้เห็นความมุ่งมั่นล่าสุดเพื่อการช่วยเหลือผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่ถูกกักขังเป็นอันดับแรก BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ระบุว่า UNHCR พยายามขึ้นทะเบียนและจัดทำเอกสารสำคัญให้กับชาวโรฮิงญาจำนวนมากหลายพันคนช่วงปีที่ผ่านมา แม้ว่าเอกสารของ UNHCR นี้จะมีได้เป็นเอกสารที่รัฐบาลมาเลเซียยอมรับอย่างเป็นทางการ แต่ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาได้เล่าให้ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังถึง ความสำคัญของการขึ้นทะเบียนและการมีเอกสารของ UNHCR ซึ่งจะคุ้มครองผู้ลี้ภัยไม่เป็นทางการจากการคุกคามและขู่กรรโชกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ การถูกบังคับใช้แรงงานและการจับกุม รวมถึงเป็นทางเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและโอกาสการประกอบอาชีพที่ง่ายที่สุดด้วย เอกสารนี้มีความหมายยิ่งขึ้นไปอีกกับชาวโรฮิงญาไร้สัญชาติ ซึ่งในหลายกรณีไม่เคยมีเอกสารระบุตัวตนใดๆ มาก่อนเลย

29. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ บันทึกเรื่องสิ่งที่น่ากังวลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR ในช่วงสองปีนี้ส่งผลให้เข้าถึงการขึ้นทะเบียนได้น้อยลงและกระทบด้านลบต่อการคุ้มครองผู้ลี้ภัยในมาเลเซีย ขณะที่ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์รับทราบว่ามีผู้ลี้ภัยโรฮิงญามากกว่า 50,000 คนที่ขึ้นทะเบียนกับ UNHCR ในมาเลเซียและมีผู้ลี้ภัยจำนวนเพิ่มขึ้นที่ได้ย้ายถิ่นฐานไปประเทศที่สาม และหลายคนได้ขึ้นทะเบียนและอาศัยอยู่ในมาเลเซียมานานหลายปี บางคนอยู่มานานกว่าทศวรรษแล้ว ผู้นำกลุ่มผู้ลี้ภัยและสมาชิกชุมชนโรฮิงญาให้ข้อมูลกับ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า การเข้าถึงกลไกการขึ้นทะเบียนกับ UNHCR สำหรับคนมาใหม่นั้นจำกัดมากยิ่งขึ้นในสองปีที่ผ่านมา และทำให้ชาวโรฮิงญาจำนวนมากถูกกักขังและยังทำให้ประชากรที่พลัดถิ่นถูกจับและมีปัญหาด้านการคุ้มครองอื่นๆ ผู้นำกลุ่มผู้ลี้ภัยและองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ที่ทำงานกับผู้ลี้ภัยในมาเลเซียได้บอกกับ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์อีกว่า UNHCR เปลี่ยนขั้นตอนการขึ้นทะเบียนโดยไม่มีการศึกษา หรือ พูดคุยกับชุมชน หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
30. ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในมาเลเซียที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับ UNHCR อธิบายให้ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังว่า พวกเขาหลีกเลี่ยงการออกนอกที่พักโดยไม่จำเป็นเนื่องจากกลัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มักจะชู้กรรโชกทรัพย์ จับกุมและกักขังผู้ลี้ภัยที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน
31. ในการตอบคำถามเรื่องการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการทำงานของ UNHCR ซึ่งส่งผลให้การเข้าถึงกระบวนการขึ้นทะเบียนของผู้ลี้ภัยในมาเลเซียจำกัดลงนี้ หัวหน้าปฏิบัติการกิจ (Chief of Mission) UNHCR ประเทศมาเลเซีย อธิบายกับ BROUK ว่า สภาพแวดล้อมทางการเมืองภายในประเทศ เป็นอุปสรรคขัดขวาง UNHCR ไม่ให้จัดการขึ้นทะเบียนที่เข้าถึงได้สะดวก ในขณะที่ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์รับทราบเรื่องความท้าทายในการทำงานต่างๆที่ UNHCR ต้องเผชิญในประเทศมาเลเซีย อดีตเจ้าหน้าที่ทางการระดับสูงของมาเลเซียท่านหนึ่งเสนอแนะว่า รัฐบาลในปัจจุบันน่าจะเปิดกว้างให้การลงทะเบียนกับ UNHCR มากขึ้น เพราะเป็นแหล่งข้อมูลระบุประชากรที่ไม่มีเอกสารในมาเลเซียที่เชื่อถือได้แล้ว ยังช่วยให้ผู้ลี้ภัยได้ย้ายถิ่นไปยังประเทศที่สามสะดวกขึ้น BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ สนับสนุนการร่วมมือระหว่างรัฐบาลมาเลเซียและ UNHCR เพื่อให้ผู้ลี้ภัยสามารถเข้าถึงกระบวนการขอลี้ภัยได้เต็มที่ ไม่มีค่าใช้จ่ายและโดยอิสระ

การละเมิดและการกักขังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

32. BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ กังวลอย่างยิ่งต่อการกักขังผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจำนวนหลายพันคนยึดเยื่อและไร้กำหนดในสถานกักกันสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่ไม่มีความพร้อมทั่วประเทศมาเลเซีย ตามข้อมูลของ UNHCR มีชาวโรฮิงญาจำนวนมากกว่า 3,000 คนที่ถูกกักในมาเลเซีย มีจำนวน 75 เฟอร์เซ็นถูกกักในสถานกักกัน สตม. ประเทศมาเลเซีย BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ขอแนะนำให้รัฐบาลมาเลเซียปล่อยผู้ลี้ภัยให้เป็นอิสระอย่างเร่งด่วน รวมถึงชาวโรฮิงญาในสถานกักกันต่างๆ รัฐบาลมาเลเซียต้องระลึกถึงกฎหมายจารีตระหว่างประเทศที่ห้ามมิให้มีการกักขังบุคคลรวมถึงคนต่างชาติโดยพลการ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่มีกำหนดแน่ชัด
33. เจ้าหน้าที่ชาวมาเลเซียดำเนินการตรวจค้นคนเข้าเมืองมาเป็นระยะเวลานานมุ่งเป้าที่ผู้อพยพในมาเลเซียที่ไม่มีเอกสารรวมถึงพวกผู้ลี้ภัย ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาบอกกับ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า ผู้ลี้ภัยที่ได้ขึ้นทะเบียนกับไม่ได้ขึ้นทะเบียน ต่างก็มีความเสี่ยงจะถูกจับและกักขังจากเจ้าหน้าที่ในมาเลเซียเหมือนกัน แต่ระบุว่าผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนมีอำนาจการต่อรองกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเลี่ยงการถูกจับกุมได้มากกว่า

34. การกักขังยืดเยื้อและความเสี่ยงที่ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจะถูกกักไว้กำหนดในมาเลเซียเป็นสิ่งที่ BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์กังวลเป็นพิเศษ บรรดาผู้นำและผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาบอกกับ BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ว่า ชาวโรฮิงญาปกติแล้วจะถูกคุมขังเป็นเวลาเก้าถึงสิบสองเดือนก่อนจะได้รับอิสระโดยการช่วยเหลือจาก UNHCR ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจะได้รับการปล่อยตัวจากการกักขังในมาเลเซียโดยผ่านกระบวนการที่ UNHCR ต้องต่อรองกับทางการมาเลเซีย ซึ่งกระบวนการนี้ใช้เวลานานและไม่รับรองผล BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ชื่นชมความพยายามของ UNHCR ที่จัดลำดับความสำคัญเรื่องการขึ้นทะเบียนชาวโรฮิงญาที่ถูกกักก่อน เพื่อให้ได้รับอิสระจากการคุมขัง อย่างไรก็ตาม UNHCR ควรให้เจ้าหน้าที่เท่ากัน หรือ มากกว่า ในเรื่องกลยุทธ์ ด้านการป้องกันต่างๆ เพื่อการคุ้มครองชาวโรฮิงญาจากการกักขัง รวมถึงเปิดทางให้มีจำนวนผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาเพิ่มขึ้นเข้าถึงกลไกการขึ้นทะเบียน
35. BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ ห่วงเป็นพิเศษเรื่องความเป็นอยู่ของผู้รอดชีวิตโรฮิงญาอีกหลายร้อยคนจาก วิกฤติเรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งได้รับรายงานว่า ยังถูกกักขังในสถานกักกันของสตรม.เบลันติก ผู้ให้บริการต่างๆขององค์กรพัฒนาเอกชนได้ให้ข้อมูลกับ BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ว่า การเข้าถึงสถานกักกันแห่งนี้แทบจะเป็นไปไม่ได้เลย ซึ่งหมายรวมถึง UNHCR ด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์พูดคุยด้วยนั้น มีข้อมูล เรื่องสภาพ หรือการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักในสถานกักกันเบลันติกเล็กน้อย
36. รัฐบาลมาเลเซียนั้นมีรายงานว่ายังคงจำกัด UNHCR และผู้ให้บริการรายอื่นในการเข้าถึงสถานที่กักกัน BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ มีความกังวลเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องกักที่เป็นผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในมาเลเซีย ที่เสี่ยงจะถูกขังอย่างไร้กำหนด ทั้งยังมีปัญหาทั้งสุขภาพกายและจิต
37. BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ไม่สามารถจะเข้าไปในสถานกักกันของมาเลเซียเพื่อทำการประเมินสถานการณ์ ภายในได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายคนซึ่งเคยถูกกักในสถานกักกันของมาเลเซียรายงานถึง เรื่อง การปฏิบัติและสภาพต่างๆซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานสากลอย่างยิ่ง BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์แนะนำว่ามาเลเซีย ควรต้องยุติการกักกันอันเป็นการทำร้ายผู้ลี้ภัยในสถานกักกันการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักและสภาพในสถานกักกัน ควรมีระดับเทียบเท่ามาตรฐานสากล
38. เจ้าหน้าที่มาเลเซียมักข่มขู่ว่าจะจับกุมเพื่อที่จะริดไถเงิน หรือ ทรัพย์สินจากผู้ลี้ภัยที่ไม่มีเอกสารถูกกฎหมาย ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาที่ BROUK และ ฟอर्टตีไฟฟ์ ไรท์ สัมภาษณ์ในกรุงกัวลาลัมเปอร์กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมาที่ ทำงานก่อสร้างและจับพวกเขาใส่กุญแจมือหลายชั่วโมงจนกระทั่งยอมจ่ายเงินเพื่อให้ปล่อยตัว ผู้ลี้ภัยโรฮิงญา รายงานว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมักบังคับให้จ่ายเงินตั้งแต่ 100 ถึง 1,000 ริงกิต (25 ถึง 250 ดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อเลี่ยงการจับกุมและคุมขัง เงินจำนวนพันริงกิตนั้นเกือบจะเท่ากับเงินค่าแรงทั้งเดือนของคนทำงาน ก่อสร้างในกรุงกัวลาลัมเปอร์เลยทีเดียว องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานกับผู้ลี้ภัยในเมืองปีนังและกรุงกัวลาลัมเปอร์ ยืนยันว่า การคุมคามจากตำรวจเป็นเรื่องปกติและกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนจะเรียกผู้ลี้ภัยให้หยุด ภายหลังจากวันจ่ายค่าแรงเพราะรู้ช่วงวันได้เงินเดือน

การบังคับใช้แรงงาน

39. ชุมชนผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในมาเลเซียบอกกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า ต้องเผชิญกับการปฏิบัติหลากหลายรูปแบบซึ่งเหมือนกับการถูกบังคับใช้แรงงาน ในมาเลเซีย ผู้ลี้ภัยโรฮิงญารวมถึงผู้ที่ขึ้นทะเบียนกับ UNHCR ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย การไร้สิทธิทำงานนี้ทำให้ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาไม่มีทางเข้าถึงภาคการจ้างงานที่เป็นกิจจะลักษณะและสิทธิด้านแรงงานบางประการ รวมถึงการคุ้มครองด้านแรงงานในประเทศมาเลเซีย UNHCR พยายามหาโอกาสที่จะได้คำสัญญาอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลมาเลเซียเพื่อออกใบอนุญาตทำงานให้ผู้ลี้ภัยผู้ที่ได้รับการยอมรับในประเทศแล้ว ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ดีน่ายกย่อง อย่างไรก็ตาม โศคร้ายที่นักการเมืองทั้งอดีตและปัจจุบันของมาเลเซียกลับไม่เห็นถึงข้อดีความคิดและการทำงานหาเลี้ยงชีพที่เสนอ การมุ่งมั่นในเรื่องนี้จึงไม่มีการผลักดันจากรัฐบาลมาเลเซียแต่อย่างใด
40. ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในกรุงกัวลาลัมเปอร์และปีนังให้ข้อมูลกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ เรื่องการไม่ได้รับเงินค่าจ้าง หรือ ได้ค่าแรงเพียงบางส่วน รวมถึงสภาพการทำงานเลวร้าย ตัวอย่างเช่น ชายผู้ลี้ภัยโรฮิงญาคนหนึ่ง ที่ปีนังบรรยายให้ฟังว่า การได้เตียงเพียงเล็กน้อยกับนายจ้าง เรื่องขอเงินเดือนล่วงหน้ากลายเป็นเรื่องใหญ่โต จนนายจ้างโทรเรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้เขาถูกคุมขังเป็นเวลา 24 ชั่วโมง จนกระทั่งเพื่อนนำเงินจำนวน 1,500 ริงกิต (365 ดอลลาร์สหรัฐฯ) มาประกันตัวออกไป ผู้ลี้ภัยอีกคนเล่าให้ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังว่า นายจ้างปฏิเสธจ่ายค่าจ้างเต็มจำนวน หรือ ติดต่อกันไม่ได้หลังจากผู้ลี้ภัยหลายคนทำงานเสร็จ องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานกับผู้ลี้ภัยในมาเลเซียต่างยืนยันว่า การละเมิดแรงงานกับผู้ลี้ภัยมีรูปแบบหลากหลายในประเทศมาเลเซีย หมายเหตุไว้ว่า ลักษณะงานของผู้ลี้ภัยที่ไม่เป็นกิจจะลักษณะบวกกับสถานะไร้เอกสารทางการในมาเลเซียทำให้ชีวิตชาวโรฮิงญายุ่งยาก หรือไม่สามารจแจ้งความเมื่อมีปัญหาพิพาทและถูกละเมิดด้านแรงงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้
41. การละเมิดแรงงานทุกกรณีที่ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาเล่าให้กับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังนั้น ผู้ลี้ภัยเลี่ยงการแจ้งเรื่องละเมิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากกลัวจะถูกคุมขัง ผู้ลี้ภัยกล่าวกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า พวกเขาไม่สามารถแจ้งเหตุอาชญากรรมกับตำรวจได้เนื่องจากไม่มีสถานะถูกต้องตามกฎหมายในประเทศ และกลัวว่าตนเองจะถูกดำเนินคดีเสียเองมากกว่าจะได้รับการคุ้มครอง
42. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ให้ความเห็นต่อรัฐบาลมาเลเซียว่า ควรจัดทำใบอนุญาตเพื่อทำงานให้ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่เพียงจะช่วยลดการแสวงประโยชน์ด้านแรงงานกับผู้ลี้ภัยแต่ยังช่วยให้ตลาดแรงงานของมาเลเซียเองได้แรงงานที่ต้องการอีกด้วย BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ได้กระตุ้นประเทศมาเลเซียแน่ใจว่ามีการคุ้มครองแรงงานและคนงานทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทั้งผู้ลี้ภัยที่มีและไม่มีเอกสาร รวมถึงลูกจ้างในภาคการจ้างงานที่ไม่เป็นทางการ

การเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพและการศึกษา

43. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ กังวลเรื่องการที่ผู้ลี้ภัยเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพในประเทศมาเลเซีย สมาชิกชุมชนผู้ลี้ภัยโรฮิงญาเล่าให้ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ฟังว่า พวกเขาไม่เห็นทางเข้าถึงบริการของโรงพยาบาลหรือบริการด้านสุขภาพในมาเลเซียได้จริงๆ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์บันทึกว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายไปทางที่แย่งในประเทศมาเลเซียช่วงปีที่ผ่านมาส่งผลให้อัตราผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาทางการแพทย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาต่างยืนยันว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาทางการแพทย์ที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้เขาหมดโอกาสเข้าถึงบริการด้านสุขภาพในประเทศมาเลเซีย
44. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์บันทึกด้วยความกังวลว่า รัฐบาลมาเลเซียนั้นปฏิเสธผู้ป่วย รวมถึงผู้ลี้ภัยในการเข้าถึงการศึกษาในโรงเรียนของมาเลเซีย ผู้นำผู้ลี้ภัยโรฮิงญาบอกกับ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ว่าโดยปกติเด็กผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาจะเข้าเรียนที่ศูนย์การเรียนรู้ทางศาสนาในชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในบ้านเช่าหรือร้านค้าต่างๆ ที่สภาพหนาแน่นเกินไป ไม่ถูกสุขลักษณะและไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานใดๆ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาแสดงความรู้สึกกลัวว่าเด็กชาวโรฮิงญารุ่นนี้ซึ่งเติบโตขึ้นในมาเลเซียจะ “หลงทาง” เนื่องจากไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ขอให้ประเทศมาเลเซียจำได้ว่า มีข้อบังคับต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติตามในฐานะที่เป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติปี พ.ศ.2535 ที่ต้องจัดการศึกษาปฐมวัยโดยไม่มีค่าใช้จ่ายและเข้าถึงเด็กทุกคนรวมถึงเด็กผู้ลี้ภัย ตามมาตรา 28 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ประเทศอินโดนีเซีย

การกักขังและสภาพในค่ายที่อ่าเจะห์

45. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ กังวลเรื่องการปฏิบัติและสภาพของผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในประเทศอินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถูกกักหลายร้อยคนที่ยังถูกกักในค่ายซึ่งมีสภาพไม่พร้อมในอ่าเจะห์ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ไปเยี่ยมค่ายจำนวนสามแห่งในอ่าเจะห์ซึ่งมีผู้ลี้ภัยโรฮิงญาอยู่ราวๆ 300 คน ผู้รอดชีวิตจากวิกฤติเรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558
46. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์รู้สึกยินดีที่เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลค่ายอนุญาตให้ครอบครัวได้อยู่ร่วมกันและมีพื้นที่แยกสำหรับผู้หญิง
47. ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอ่าเจะห์ยังคงถูกกักขังในค่ายผู้ลี้ภัยโรฮิงญาไม่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตค่ายที่มีเจ้าหน้าที่อินโดนีเซียยืนเฝ้ายามอยู่โดยรอบ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาบอกกับ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ว่า พวกเขาเข้าไม่ถึงโอกาสในการทำงานยังชีพและต้องพึ่งพาสิ่งจำเป็นพื้นฐานจากผู้ให้บริการต่างๆ เนื่องจากการถูกกักกันในค่ายขณะที่อินโดนีเซียควรได้รับคำชื่นชมที่ไม่กักกันผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในสถานกักกันสำนักตรวจคนเข้าเมืองต่างดั่งเช่นในประเทศไทยและมาเลเซีย ทว่าการกักกันผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในค่ายเหล่านี้ก็ยังเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพอยู่ดี รัฐบาลอินโดนีเซียควรเลิกการจำกัดสิทธิในการเคลื่อนไหวให้ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอ่าเจะห์และสุมาตราเหนือ
48. BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ บันทึกถึงความกังวลว่า ประชากรผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอ่าเจะห์ ซึ่งเห็นได้ว่ามีเด็กจำนวนหลายสิบคนที่รายงานว่าจะเข้าไม่ถึงโอกาสในการเรียนหนังสือ BROUK และ พอร์ตไฟฟ์ ไรท์ ย้ำให้อินโดนีเซียระลึกถึงข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 28 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ต้องจัดให้เด็กทุกคนรวมถึงเด็กผู้ลี้ภัยได้รับการศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

49. ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอาเจาะห์แสดงความกังวลถึงการเข้าไม่ถึงโทรศัพท์มือถือ ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาบางคนบอกกับ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่าเมืองค์กรพัฒนาเอกชนแห่งหนึ่งที่เคยให้โทรศัพท์มือถือกับผู้ลี้ภัยในค่าย ซึ่งภายหลังถูกเจ้าหน้าที่อินโดนีเซียยึดไป ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาคนอื่นๆ เล่าให้ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ว่า พวกเขาไม่มีเงินจะซื้อโทรศัพท์หรือเติมเงินโทรศัพท์ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์แนะนำว่า เมื่อใดก็ตามที่สามารถทำได้ ผู้ลี้ภัยควรเข้าถึงการใช้โทรศัพท์มือถือ หรือ การสื่อสารรูปแบบอื่นๆ เพื่อเป็นช่องทางที่จะช่วยให้มีการคุ้มครองและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน
50. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์มีความกังวลต่อเรื่องการกล่าวหาที่มทำงานขององค์กรด้านมนุษยธรรมผู้ดำเนินงานในค่ายที่กระทำผิดต่อผู้ลี้ภัยโรฮิงญา ตัวอย่างเช่น ผู้อาศัยในค่ายบรรยายว่าถูกเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านมนุษยธรรมชาวอินโดนีเซียคนหนึ่งตบหน้า เมื่อเขาถามหาบัตรโทรศัพท์เพื่อโทรติดต่อญาติที่ต่างประเทศ แทนที่จะขอความช่วยเหลือเรื่องอาหาร
51. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์บันทึกถึงความน่ากังวลเรื่องการหายตัวไปของผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจำนวนหลายร้อยคนจากค่ายในอาเจาะห์และสุมาตราเหนือ เมื่อฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ได้ไปเยี่ยมผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอาเจาะห์ครั้งแรกไม่ถึงสองสัปดาห์ หลังจากข่าวประมงได้ช่วยชีวิตผู้ลี้ภัยจากเรือที่ขบวนการค้ามนุษย์ทิ้งไป เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 ขณะนั้นมีผู้ชายโรฮิงญาจำนวนมากกว่า 1000 คน รวมถึงผู้หญิงและเด็กที่กระจ่ายไปตามค่ายต่างๆ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์บันทึกว่า ขณะนี้มีผู้ลี้ภัยโรฮิงญาจำนวนเพียง 300 คนในค่ายอาเจาะห์และสุมาตราเหนือเท่านั้น ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาเล่าให้ BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ฟังว่า ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายคนหนีไปยังประเทศมาเลเซียอันเป็นจุดหมายปลายทางของพวกเขา BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ตระหนักดีว่าผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายคนในอาเจาะห์นั้นมีสมาชิกครอบครัวอยู่ที่มาเลเซีย และขอกระตุ้นให้รัฐบาลอินโดนีเซียทำงานร่วมกับมาเลเซียเพื่อพัฒนาช่องทางเป็นทางการ เพื่อให้ครอบครัวที่อาศัยอยู่แยกกันในสองประเทศกลับมาอยู่ร่วมกัน การริเริ่มนี้อาจช่วยป้องกันการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นได้

การไม่มีทางออกที่ยั่งยืน

52. ขณะที่ BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ชื่นชมรัฐบาลอินโดนีเซียที่ทำงานร่วมมือกับ UNHCR และเห็นถึงความพยายามของ UNHCR ในการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ผู้ลี้ภัยในอินโดนีเซียเข้าถึงกระบวนการขึ้นทะเบียน และได้รับการยอมรับอย่างทันที่ ทว่าองค์กรต่างๆ บันทึกถึงความกังวลเรื่องการไร้ทางออกอันยั่งยืนเพื่อผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอินโดนีเซีย มีรายงานว่าผู้ลี้ภัยโรฮิงญาต้องรอเป็นเวลานานกว่าจะได้ย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศที่สาม ตัวอย่างเช่น BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ได้พบผู้ลี้ภัยโรฮิงญาหลายคนที่รออยู่ในอินโดนีเซียถึง 12 ปีเพื่อรอโอกาสย้ายถิ่นไปยังประเทศที่สาม
53. การเข้าเป็นส่วนหนึ่งในท้องถิ่นนั้นไม่ใช่ตัวเลือกของผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอินโดนีเซียขณะนี้ เนื่องจากข้อจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว ผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในอินโดนีเซียต้องอยู่ในที่พักซึ่งบริหารจัดการโดยองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) และต้องได้รับอนุญาตเพื่อจะเดินทางไปอื่น อินโดนีเซียควรยกเลิกข้อจำกัดเหล่านี้และอนุญาตให้ผู้ลี้ภัยโรฮิงญามีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอินโดนีเซีย

การคุกคามและการเนรเทศ นายทุน ชิน ประธาน BROUK ออกนอกประเทศเป็นผลสำเร็จ

54. BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์รู้สึกผิดหวัง และกังวลอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่อินโดนีเซียได้เนรเทศ นายทุน ชิน ประธานองค์กร BROUK ออกนอกประเทศเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 6 มีนาคม หลังจากการ “พบปะพูดคุย” กับผู้ลี้ภัยโรฮิงญาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม
55. เมื่อตอนบ่ายวันที่ 4 มีนาคม นายทุน ชินได้เข้าร่วมประชุมของชุมชนผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในமாகัสซาร์ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเข้ามาร่วมประชุมด้วยโดยไม่แจ้งล่วงหน้า และต้องการดูพาสปอร์ตประเทศสหราชอาณาจักรของนายทุน ชิน ซึ่งเขาก็ได้ให้กับเจ้าหน้าที่ จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้พาไปที่โรงแรมและสอบสวน พร้อมทั้งชี้แจงว่าจะเนรเทศเขาออกนอกประเทศ เมื่อเจ้าหน้าที่ออกจากโรงแรมก็ได้เอาพาสปอร์ตของนายทุน ชินไปด้วยและสั่งให้ไปรายงานตัวกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเช้าวันรุ่งขึ้น วันที่ 5 มีนาคม นายทุน ชินไปรายงานตัวต่อ สตม.และถูกสอบสวนเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่ สตม.ให้เขาเซ็นชื่อลงในเอกสารซึ่งเป็นภาษาอินโดนีเซียและปฏิเสธจะให้สำเนาเอกสารหรือให้ถ่ายรูปเอกสารนั้น เจ้าหน้าที่แจ้งเขาว่า จะพาเขาไปยังกรุงจาการ์ในวันจันทร์ที่ 7 มีนาคม และส่งออกนอกประเทศ นายทุน ชิน ได้รับพาสปอร์ตคืนในวันที่ 6 มีนาคม และถูกเนรเทศออกนอกประเทศทันที โดยไม่มีการคุ้มกันหรือกระบวนการใดเพิ่มเติม
56. BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์รู้สึกกังวลเป็นพิเศษ ในการที่เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองமாகัสซาราถึงรายชื่อผู้ลี้ภัยผู้รับผิดขอรับการประชุมของชุมชนร่วมกับนายทุน ชิน และชี้แจงจะยึดบัตร UNHCR และเนรเทศพวกเขากลับประเทศพม่า BROUK และฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ ยังคงเฝ้าดูสถานการณ์ของบุคคลต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมของชุมชนเมื่อวันที่ 4 มีนาคม
57. BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์เชื่อว่าเจ้าหน้าที่อินโดนีเซียพยายามจะทำให้ นายทุน ชินกลัวด้วยการสอบสวนและเนรเทศออกนอกประเทศเพื่อให้ล้มเลิกการสนับสนุนให้กำลังใจและเป็นกระบอกเสียงให้ชุมชนผู้ลี้ภัยในอินโดนีเซีย
58. BROUK และ ฟอร์ตีไฟฟ์ ไรท์ขอย้ำเตือนให้รัฐบาลอินโดนีเซียระลึกว่า บุคคลทุกคนแม้แต่ผู้ลี้ภัย ต่างมีสิทธิในการเข้าสมาคมและชุมนุมอย่างสงบ

กิตติกรรมประกาศ

BROUK และ พอร์ติไฟฟ์ ไรท์ ต้องขอขอบคุณสมาชิกชุมชนผู้ลี้ภัยโรฮิงญาในประเทศไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย ที่ได้สละเวลาและแบ่งปันประสบการณ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลต่างๆ ที่ช่วยจัดการประชุมชุมชนขึ้น เราขอขอบคุณไปยังเจ้าหน้าที่รัฐ อดีตเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน และเจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติที่ได้พบตัวภูมิภาคนี้ ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเพื่อนและเพื่อนร่วมงานชาวโรฮิงญา ไทย มาเลเซีย อาจะห์ และอินโดนีเซียที่เมตตาต้อนรับเราและจัดงานประชุมขึ้น BROUK และพอร์ติไฟฟ์ ไรท์ ขอส่งคำขอบคุณพิเศษไปยังทีมมูลนิธิ Geutanyoe ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกจัดการประชุมในประเทศอินโดนีเซีย และสำหรับเวลาและความร่วมมือในการทำงานอย่างดียิ่ง

FORTIFY RIGHTS works to end and remedy human rights abuses. We investigate human rights violations, engage people with power, and strengthen responses to abuses through trainings and collaborative support for human rights defenders. We are an independent, nonprofit organization based in Southeast Asia and registered in the United States and Switzerland. FortifyRights.org

THE BURMESE ROHINGYA ORGANISATION UK (BROUK) mission is to improve the social and human rights conditions of the Rohingya from Burma and the region. BROUK works to promote and publicize the genuine case and cause of the Rohingya, to share information, strengthen solidarity and understanding of those living in the United Kingdom and worldwide. BROUK engages government, media, international and regional human rights bodies, local communities to advocate on behalf of the Rohingya. BROUK has been a leading voice for the Rohingya since 2012 and is registered in United Kingdom. Brouk.org.uk

www.FortifyRights.org

www.brouk.org.uk